

MINJINA MOZGALICA³³

Radmila Stupar Đurišić

NVO Psiholosko savjetovalište Minja, Podgorica, Crna Gora

Igračka *Minjina Mozgalica* namjenjena je djeci uzrasta od 3 do 7 godina. Igranjem sa igračkom Minjina mozgalica djetetu razvija vizualno-motornu koordinaciju (oči, ruka, prsti), a time pospješuje svoj kognitivni razvoj, a učenjem i napredovanjem kroz igru, samostalno i u grupi, osnažuje emocionalne i socijalne komponente ličnosti. Inspirisana je testom diskova Bonnardel (Bele-Potočnik i sar, 1986), koji mjeri inteligenciju kod odraslih osoba. Postoji izvjesna sličnost igračke *Minjina mozgalica* sa ovim testom u smislu da oba imaju isti zadatak: "Naći mjesto svakoj pločici u najkraćem mogućem vremenu". Kako test diskova mjeri spacijalni faktor, perceptivni faktor, perceptivnu brzinu i g faktor (Bele-Potočnik, 1986) možemo pretpostaviti da će djeca igrajući se sa ovom igračkom osim zabave i razvijati svoju percepciju, pažnju, koncentraciju, a samim tim i povećati svoje intelektualne potencijale. Pretpostavka je autora mozgalice da će skor na mjeranjima spacijalnog faktora, faktora percepcije površine, faktora brzine percepcije i g faktora inteligencije djece koja se budu igrala ovom igračkom biti viši.

Ključne reči: Inteligencija kod djece, vizuelno-motorna koordinacija, percepcija, pažnja, koncentracija.

PARTNERSKA AFEKTIVNA VEZANOST I POTENCIJAL ZA RAZVOD KOD ŽENA³⁴

Ivana Strizović, Jelena Šakotić-Kurbalija, Biljana Trifunović

Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad

Istraživanje je sprovedeno sa ciljem utvrđivanja potencijala za razvod na osnovu obrazaca partnerske afektivne vezanosti žena. Na osnovu rezultata prethodnih istraživanja koja su pokazala da sigurni obrasci partnerskog afektivnog vezivanja koreliraju pozitivno, a nesigurni obrasci negativno, sa zadovoljstvom vezom, kvalitetom veze i bračnom stabilnošću očekivano je da će žene sa sigurnim obrascem partnerske afektivne vezanosti imati niži potencijal za razvod u odnosu na žene sa nesigurnim obrascima. Uzorak u istraživanju činilo je 2206 žena, starosti od 19 do 76 godina ($M=38.81$, $SD=9.01$), koje žive u formalnom ili neformalnom braku. Za identifikovanje obrazaca partnerske afektivne vezanosti primenjena je skraćena verzija Skale za

³³ Rad je nastao u okviru samostalnog neprofitnog projekta, još uvek bez finansijske podrške van volonterskih okvira.

³⁴ Rad je nastao u okviru projekta „Efekti egzistencijalne nesigurnosti na pojedinca i porodicu u Srbiji“, koji finansira Ministarstvo prosvete i nauke Republike Srbije (DN 179022).

procenjivanje bliskih veza (Experiences in Close Relationships Inventory – ECRI: Brennan, Clark & Shaver, 1998), koja se sastoji od 18 stavki na koje se odgovara putem petostepene skale Likertovog tipa. Kombinacijom skorova na dimenzijama ove skale moguće je identifikovati četiri obrasca partnerskog afektivnog vezivanja: obrazac sigurnog, izbegavajućeg/odbacujućeg, preokupiranog i bojažljivog partnerskog vezivanja. Potencijal za razvod je izražen Indeksom bračne nestabilnosti (Marital Instability Index: Booth, Johnson & Edwards, 1983). Jednosmernom analizom varijanse utvrđena je statistički značajna razlika u potencijalu za razvod između žena sa različitim obrascem vezivanja ($F(3, 1941) = 38.39, p < .01$). Veličina razlike izražena pomoću pokazatelja eta kvadrat iznosi .06 što ukazuje na srednji uticaj. Poređenja pomoću Tukeyevog HSD testa ukazuju da se sigurni obrazac partnerskog afektivnog vezivanja statistički značajno razlikuje od ostalih obrazaca, u odnosu na potencijal za razvod. Praktična vrednost dobijenih nalaza ogleda se u mogućnosti njihove primene u preventivnim programima partnerskog savetovanja.

Ključne reči: potencijal za razvod, partnerska afektivna vezanost, partnerski odnosi, bračni odnosi.

POLNE I STAROSNE RAZLIKE U MOTIVACIJI ZA GLEDANJE FILMOVA

Jasmina Pekić, Ilija Milovanović

Odsek za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad

U glavnom fokusu sprovedenog istraživanja je konstrukt motivacije za gledanje filmova koji objedinjuje različite psihološke motive kojima se pojedinac rukovodi pri odabiru određenih filmskih sadržaja. Shodno konceptualizovanju motivacije za gledanje filmova kao brojnih varijeteta psiholoških motiva koji nailaze zadovoljenje u određenim vrstama filmskih sadržaja, ispitivanje polnih i starosnih razlika u pogledu ove istraživačke varijable podrazumevalo je prethodno ispitivanje latentnog prostora upitnika motivacije za gledanje filmova UFI. Pomenuti upitnik, koji sadrži 50 ajtema, administriran je na uzorku od 511 studenata Univerziteta u Novom Sadu (191 ispitanik muškog pola, prosečna starost 22,2 godine). Primenom eksplorativne faktorske analize, a na osnovu rezultata Hornove paralelne analize, izolovano je devet faktora motivacije za gledanje filmova imenovanih kao: doživljajno-intelektualna stimulacija, traženje senzacija, pronalaženje zabave, izbegavanje jednom odgledanih filmova, zadovoljenje socijalnih motiva, traganje za stimulacijom sa elementima nasilja, emocionalno angažovanje tokom gledanja filma, suzbijanje dosade i beg od stvarnosti. Zbog velikog broja ekstrahovanih primarnih faktora, sprovedeno je ispitivanje strukture drugog reda kojom je dobijeno četvorofaktorsko rešenje: emocionalna stimulacija, stimulacija agresivnim sadržajima, intelektualna stimulacija i socijalna stimulacija. Primenom multivarijatne analize varijanse dobijeni rezultati sugerišu da mladići tokom gledanja filmova imaju značajno višu potrebu za stimulacijom agresivnim sadržajima, dok je kod devojaka izraženija potreba za intelektualnom i socijalnom stimulacijom. Ovaj nalaz je 148